

Onzekerheid

Het kabinet is net gevallen als ik dit redactioneel schrijf. De langstzittende premier, die Nederland heeft gekend, stopt ermee. 'Een opluchting!', slaakt de een als kreet. 'Een teleurstelling', verzucht een ander. Drie voormalige coalitiepartijen krijgen een nieuwe leider. En ondertussen is het moeilijk te voorzien hoe de machtsverhoudingen na de verkiezingen liggen en 'wie met wie gaat'. Als dit nummer op de mat valt, zal Nederland aan collectieve verkiezingskoorts lijden, schat ik in. Hoewel sommige mensen het goed doen in zo'n koortsachtige maatschappelijke dynamiek, is er natuurlijk ook de andere kant: onzekerheid. Een nieuwe coalitie slaat misschien een andere koers in. Beleidslijnen gaan wellicht anders lopen wat (negatieve of positieve) gevolgen kan hebben voor bijvoorbeeld cliënten of voor het veld van geestelijke verzorging.

Onzekerheid is meerduidelig: soms hangt ze samen met complexiteit, op andere momenten gaat zij over de ongewisse afloop. Of zij raakt aan onze gedachten en gevoelens over ons eigen (beperkte) kunnen en weten. Op weer andere momenten raakt de onzekerheid aan het gebrek aan grip op een situatie. Onze beroepsgroep heeft volop van doen met deze onzekerheid en niet alleen omdat de politieke context onzeker is. 'Zal mijn partner nog mijn partner (willen) zijn als ik straks mijn straf heb uitgezeten?', is een vraag die sommige gedetineerden zich stellen. 'Zal de chemotherapie bij mij ook aanslaan?', is een vraag die ik in de oncologie regelmatig hoorde. Ook kan onzekerheid zich uiten in gedrag, wat ik bijvoorbeeld soms zie bij mensen met een verstandelijke beperking.

De vraag, die ik niet eenduidig kan beantwoorden, is wat een geestelijk verzorger in de begeleiding rondom onzekerheid te bieden heeft. Soms zal zij baken van zekerheid in de onzekerheid van de cliënt zijn, terwijl hij op andere momenten naast de cliënt zit om de onzekerheid samen te verdragen. Beide hangen allicht samen. Dit nummer – hoewel geen themanummer rondom 'onzekerheid' – biedt mooie aanknopingspunten voor de omgang met onzekerheid. *Marjan Koppejan en haar medeauteurs* citeren een huisarts: 'Tja, ik moet zeggen dat ik ook niet heel duidelijk zou weten in welke situatie dit [inschakelen geestelijk verzorger thuis, red.] meerwaarde zou hebben (...)'. Zij doen geestelijk verzorgers een aantal suggesties aan de hand om met dit 'niet-weten' om te gaan. *Caroliene van Waveren Hogevorst* schrijft over briefjes die patiënten, naasten en medewerkers kunnen achterlaten in een wand met latjes. Zij stelt de vraag wat collega's en zij vervolgens kunnen of moeten doen met deze briefjes. Ze hebben een creatieve oplossing gevonden!

Ook is er een aantal bijdragen waarin auteurs morele vragen aan de orde stellen, die ook altijd met onzekerheid omgeven zijn. *Wietske de Jong en Bauk Zondag* stellen met hun bijdrage fundamentele vragen bij de omgang met tbs-patiënten, binnen en buiten de kliniek. *Ina Brouwer* stelt, naar aanleiding van de film 'Pink Moon', de vraag: 'Mag je zo'n eigenzinnige keuze voor euthanasie maken, terwijl je weet dat je anderen die jou liefhebben, zoveel pijn bezorgt?' Dit is slechts een beperkte weergave van de boeiende bijdragen in dit nummer. Veel leesplezier gewenst!

Erik Olsman, hoofdredacteur
E-mail: tgvhooftredacteur@vgvz.nl